82637 - Duâdan sonra yüzü mesh etmek ve selâmdan sonra eli göğsüne koymak

Soru

Benim sorum, -özellikle de Malezya'daki- bazı arkadaşlar hakkında olacaktır.Bu arkadaşlar, selâmdan sonra ellerini yüzlerine koymaktadırlar. Bu davranış bid'at mıdır?
Yine -Malezyalı- müslüman bir kardeşime selâm verdikten sonra o elini göğsüne koymaktadır. Bu davranış haram ise, onlardaki bu davranışı nasıl reddetmeliyim?
Lütfen Kur'an ve sünnetten delillerle beni bu konuda bilgilendirir misiniz?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Ne namazı bitirdikten sonra, ne de duâyı yaptıktan sonra elleri yüze koymak meşrûdur. Yolların en hayırlısı, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yoludur. O, namazın sonunda selâm verdikten sonra üç defa "Estağfirullah" derdi. O, ne selâmdan sonra, ne de duâdan sonra elleriyle yüzünü mesh etmiştir.

Sevbân'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ ثَلَاثًا، وَقَالَ : اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ ، وَمِنْكَ السَّلَامُ ، تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ. [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- (selâm vererek) namazını bitirince, üç defa istiğfarda bulunur (Estağfirullah, der) ve şöyle derdi: Allahumme Ente's-Selâmu, ve Minke's-Selâmu, Tebârakte Ze'l-Celâli ve'l-İkrâm." (Müslim; hadis no: 591)

Nitekim (39174) nolu sorunun cevabında duâdan sonra ellerle yüzü mesh etmenin meşrû olmadığı daha önce açıklanmıştı. Bu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Elle musâfaha yapmak (tokalaşmak),İslâm'da gelen ve teşvik edilen hususlardandır. Bu davranış (tokalaşmak), günahların bağışlanmasının sebeplerinden birisidir.

NitekimBerâ b. Âzib'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَلْتَقِيَانِ فَيَتَصَافَحَانِ إِلاَّ غُفِرَ لَهُمَا قَبْلَ أَنْ يَفْتَرِقَا [رواه الترمذي وحسنه وابن ماجه، وحسنه الألباني في صحيح الترغيب]

"İki müslüman birbiriyle buluştuğunda tokalaşırsa, oradan ayrılmadan önce her ikisinin (küçük) günahları bağışlanır." (Tirmizî, hadis no: 2727. Tirmizî; "Hadis, hasendir" demiştir. İbn-i Mâce; hadis no: 3703. Elbânî; "Sahihi't-Terğîb"; hadis no: 2718'de "Hadis, sahihtir", demiştir.)

Bazı insanlar, müslüman kardeşine selâm verip musâfaha yaptıktan (tokalaştıktan) sonra elini göğsüne koymaktadır. Oysa bu davranış, hem sözlük, hem de terim anlamı bakımında musâfaha kelimesinin anlamına aykırıdır. Sünnetten buna dâir bir delil yoktur. Bildiğimiz kadarıyla bu ümmetin ilk müslümanlarından -selef-i salihten- birisinin böyle yaptığına dâir hiçbir haber de bize nakledilmemiştir.

Buna göre musâfaha; avuç içini, diğer avuç içine yapıştırmaktır.

Râğıb el-Esfehânî ise şöyle demiştir:

"Musâfaha: İki elin, avuç içiyle birbirine geçmesidir." ("Ğarîbu'l-Kur'an"; c: 1, s: 282)

İbn-i Hacer el-Askalânî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Musafaha: Safha kelimesinin müfâale babındandır.Bundan murad; bir elin, başka bir el ile içiçe

geçmesidir." ("Fethu'l-Bârî"; c: 11; s: 54)

Elle musafaha yapmak; selâmı edâ etmek ve sünneti yerine getirmek için yeterlidir. Eğer insanlar, musâfahadan veya selâmdan sonra ellerini göğsüne koymayı, bir saygı ve esenlik olarak görüyorlarsa, bunda bir sakınca olmamasını ümit ederim.Fakat bu davranışın, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine nisbet edilmemesi gerekir. Aksine insan, bunu bir âdet olarak gördüğü için yapmalı, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen bir sünnet olarak görmemesi gerekir.

Allah Teâlâ, en iyi bilendir.